

Språkrörens (MP) sommartal 2021

Talare

Märta Stenevi
Språkrör
Per Bolund
Språkrör

Datum

27 augusti 2021

Plats

Järva

Per“När vinden blåser så är det som att ha en hårtork rakt in i ansiktet.“Detta var verkligheten i den lilla staden Lytton i Kanada den 29 juni i år. Två dagar senare hade värmerekordet slagits ytterligare. Två gånger. Ytterligare en dag senare hade 90 procent av hela staden brunnit ner. På 15 minuter. En skogsbrand som blev en stadsbrand. Den här sommaren har framtiden gjort sig påmind för oss alla. För så många av oss är klimatkrisen nu en växande klump av oro i magen. För hundratusentals människor runt om i världen är det en brutal verklighet att fly från skogsbränder och översvämningar. “Naturen är arg på oss” som en äldre kvinna formulerade det i tysk tv efter översvämningarna i somras. Märta För 40 år sedan bildades Miljöpartiet för att det saknades en politisk röst för den här planeten vi bor på. Sedan dess har det funnits ett politiskt hem för dig som vet att miljön och klimatet måste ha en plats vid förhandlingsbordet. Det gäng som då samlades runt ett köksbord och bildade det parti Per och jag har äran att vara språkrör för idag tog på sig en lika stor som svår uppgift: att vara en röst åt dem som inte kan göra sin egen hörd. Solidariteten med djur, natur och det ekologiska systemet, med människor som lever här och människor i andra länder, och med de generationer som ska komma efter är det som har drivit oss gröna sedan dess. Att bygga ett gott samhälle för alla, utan att leva över våra tillgångar och in-teckna framtiden. För vi är den första generationen som vet vad som måste göras, men den sista generationen som måste göra allt det som krävs. Det ställer krav på oss alla, men framför allt på oss som valt att gå in i politiken. Vi får aldrig nöja oss. Aldrig tro att det vi gör är tillräckligt och aldrig inbilla oss att vi kan lämna de riktigt svåra besluten till någon annan. Vi är den första generationen som vet vad som måste göras, men den sista generationen som måste göra allt det som krävs. Grön politik har aldrig varit viktigare än just nu. Per Jag var 10 år när Miljöpartiet bildades. För mig var det relationen till havet som gjorde att jag många år senare valde att gå in i politiken. Jag satt i en båt på Östersjön och förstod att något var fel. Vattnet som jag växte upp vid hade förändrats grundligt. Fiskarna blev färre,

förgiftade och algbloomingen ökade. Där i båten bestämde jag mig för att ägna min stund på jorden åt att försöka göra något åt det jag såg. Att vårda det mirakel som är vår natur. Vi är 100 % beroende av naturen. Jag ville rädda mitt hav. Det ledde mig som biologi in i forskningen, och sen, när viljan att förändra blev för stor, vidare in i politiken. Att vara politiskt aktiv är inte den enklaste vägen till förändring, men för mig är det den rätta. Med hjälp av politik kan vi faktiskt lösa klimatkrisen, minska klyftorna och bygga ett jämställt samhälle. Att bilda ett parti, som de där modiga första miljöpartisterna gjorde för precis 40 år sedan, det är att sticka in huvudet i lejonets gap. Men de drevs, precis som jag, av viljan att förändra samhället. Ett parti byggs av sina medlemmar. Idag är vi hemma hos två sådana, Tomas och Inger. Tomas blev aktiv 1992 och Inger några år innan det. De är två riktiga eldsjälar, och du behöver inte gå många steg i Rinkeby innan du träffar någon som vet vilka de är. Tomas och Inger tror stenhårt på kraften i människorna här i Järva. Eller som Tomas uttryckte det i somras; "Du är alltid hemma här". Miljöpartiet bildades inte för att stå vid sidan av och kritisera det som andra gör. Miljöpartiet bildades för att rädda den här planeten genom att förändra systemet inifrån. Att sitta i opposition är ingenting för den som vill förändra samhället. Särskilt inte om du har bråttom. Och vi gröna har verkligen bråttom. Märta! 40 år har vi gjort det vi bildades för: tagit strid för klimatet och miljön. Med stödet från er som röstat på oss har vi kunnat göra stora förändringar. Vi har skyddat skogar i en snabbare takt än någonsin. De senaste sju åren har över 1000 naturreservat skyddats eller byggts ut. Vi har gjort det lättare att göra rätt. I Sverige har vi nu högst andel laddbara bilar i hela EU pga den höjda skatten på bilar som släpper ut mycket, och stödet till den som väljer en laddbar bil. Vi har satsat stort på att bygga ut tåg i hela landet. Norrbotniabanan som stoppades av Alliansen byggs nu äntligen, och vi har räddat nattågen till norra Sverige. Och snart kommer nya, svenska nattåg att rulla ut på kontinenten. Detta är bara några exempel på konkret, grön politik som förändrar verkligheten. När andra saknar både vilja, kraft och ambitioner driver vi utvecklingen framåt. Ändå går det inte tillräckligt fort. Det har aldrig varit viktigare med grön politik än nu. Per Om ganska precis ett år är det dags för svenska folket att lägga sin röst, att välja. Det valet handlar inte bara om vilken politik som ska genomföras de kommande fyra åren. Valet kommer också handla om vilka grundläggande principer och värderingar som ska styra vårt land. För vem som styr tillsammans med vem är ingen liten fråga. "Dina vänner säger något om dig själv", brukar det heta. Det gäller även i politiken. Ingen kan ha undgått att den borgerliga alliansen nu tillhör historien. Det går inte en dag utan att Moderaterna och Kristdemokraterna filar bort sina kanter mot

Sverigedemokraterna. Princip efter princip överges för att kunna skapa ett högerkonservativt block. Inför nästa val har vi en chans att skapa en ny allians i svensk politik. Som ger en röst till de som inte skriver med versaler på twitter. Som föredrar hopp och solidaritet framför hat och polarisering. Det är hög tid att vi skapar en allians för anständigheten. En samling av partier som kan samarbeta om en politik som blickar framåt. Som vill bygga ett tryggare och mer hållbart samhälle tillsammans, men som också är tydlig mot väljarna med att politiken inte kan byggas på ett parti som har sina rötter i den svenska nazismen.

Märta Om ganska precis ett år är det dags att rösta. Efter valet vill vi se en kraftsamling från de partier som vill se ett samhälle som respekterar naturens ramar och bygger ett samhälle utan rovdrift. En kraftsamling för ett rättvist samhälle med minskade ekonomiska klyftor och bättre möjligheter för fler – för ett orättvist samhälle kan aldrig vara ett hållbart samhälle. Och ett samhälle som inte är jämställt kan inte bli vare sig rättvist eller hållbart. Det är precis därför som våra gröna systerpartier runt om i världen kämpar för allas rättigheter oavsett om det är för jämställda löner på den svenska arbetsmarknaden eller flickors rätt att gå i skolan i Afghanistan. Det är det här som valet nästa höst handlar om. Det står mellan att kraftsamla för anständighet eller att ge utrymme till en sammanslutning där rädslor och hat gror. Det är ett hopp som står mellan hopp och splittring. Anständigheten är ett val, och du kan också göra det valet den 11 september nästa år. Grön politik har aldrig varit så viktig som nu.

Per Häromdagen var jag i Gävle och besökte de som drabbats av det extrema skyfallet i förra veckan. Översvämmade källare och översvämmade hockeyhallar. Framtidens extremväder är redan här. Klimatutsläppen måste ner. Nu. Men även om vi lyckas med det har klimatet redan börjat att förändras. Vi måste lägga mycket mer kraft på att förbereda oss för de extremväder som kommer drabba oss. En stor del handlar om att bygga in skyddsmekanismer. Om vi stabiliserar slänter och sluttande markområden kan vi förhindra att de rasar. Om vi investerar i skyddsvallar i våra kuststäder är vi bättre rustade mot havsstormar. Och genom att rusta upp pumpstationer och se till att det finns mobila pumpar att låna in är vi bättre förberedda när skyfall och översvämningar drabbar oss. Mitt bestående intryck efter att ha sett förödelsen i Gävle är detta: Vi har långt kvar innan Sverige är redo för de extremväder som väntar. Så nu krävs en kraftansträngning från alla delar av samhället för att öka takten i anpassningsarbetet. Miljöpartiet vill se kraftigt höjda statliga satsningar för att hjälpa kommunerna i deras arbete med att klimatanpassa sina samhällen.

Märta Vi behöver tala klarspråk om klimatkrisen och om vad som behöver göras för att stoppa massutrotningen av arter, klimatförändringar och de krig och

konflikter som uppstår är naturens resurser håller på att ta slut. Vi kan inte välja mellan vilka åtgärder för att minska utsläppen vi vill genomföra – och vilka vi kan spara till sen. För gör vi inte allt vi kan nu finns det inget sen. Då kommer det vara försent. Medeltemperaturen på jorden kommer att höjas. Frågan är bara hur mycket. Skillnaden mellan en grad och tre grader kan låta liten, men konsekvenserna är brutala. Det är skillnaden mellan hur långa värmeböljorna riskerar att bli och hur ofta vi kommer att få häftiga skyfall. Det är skillnaden mellan att korallreven helt eller bara delvis försvinner. Det är skillnaden mellan lite eller mycket påverkade skördar. Per Jag brukar säga att jag är en oroad optimist när det gäller klimatfrågan. Jag har tänkt lägga till ett ord till den beskrivningen. Jag är en förbannad oroad optimist. Många skriver till mig om att jag borde säga sanningen om klimatet. Jag tror tyvärr inte att det räcker. Jag ska säga sanningen om klimatpolitiken. Klimatpolitiken är ingen gratisfest dit man kan komma med lite sköna formuleringar om barnens framtid och ansvarstagande. Det måste finnas en dörrvakt mot klimatfegisarna. Som säger till alla politiker att om du vill bli tagen på allvar så måste du visa hur du ska minska utsläppen. Inte bara lite utan så mycket som krävs. Annars har du inte förstått forskningen, trots att du påstår det. Klimatpolitik är på allvar. När jag sitter runt förhandlingsbordet blir det brutalt tydligt. Det finns bara ett miljöparti. Något det däremot finns gott om är partier som när besluten ska fattas, säger “Kanske imorgon”. “Kanske i nästa budget”. Partier som har som reflex att ifrågasätta klimatpolitiken. Sanningen om klimatpolitiken är att den inte kan vänta. Den går inte att lösa imorgon eller eller någon annan dag. Det är nu som utsläppen måste ner. Märta Även om FN:s klimatrapport var dyster läsning så visade den faktiskt också att det finns hopp om att vända det här. Vårt samhälle kan välja att gå en annan väg. De närmaste tio åren gäller det att oavbrutet satsa på det hållbara, det förnybara, det cirkulära. Det gröna. FN:s IPCC-rapport har gjort att vi hamnat hamnat i ett nytt läge som kräver ny politik. En bra början är att verklighetsanpassa våra klimatmål till det som forskningen och experterna säger. I Sverige har vi ett klimatmål om att vi ska ha netto noll om 24 år. Detta ställde sig alla partier bakom förutom ett. När det antogs var vi först i världen med en klimatlag och målet var det mest ambitiösa i något land. Sedan dess har många följt efter Sveriges ledarskap och nu finns det också en klimatlag i EU. Men i takt med att åren går växer också frustrationen – vi är inte på väg att nå dem. Trots att de andra partierna ställde sig bakom målen blockerar man också den politik som krävs för att nå dem, och några svar på vad man vill göra kommer inte. Miljöpartiet kommer att gå till val på att skärpa Sveriges klimatmål. Vi MÅSTE vara nere vid noll år 2035, istället för 2045. Det är ju inte

ens en målsättning, det är ett krav för att vi ska ha en chans att hejda klimatförändringarna. Så nu är det upp till bevis från de andra partierna. Är ni beredda att göra det som krävs, som människor, men framförallt som beslutsfattare i denna tid? Eller vill ni blunda, hålla tummarna och hoppas att världens samlade forskarkår har fel? Per Vi människor har av naturen fått en begränsad budget att förhålla oss till. För att kunna uppnå de skärpta klimatmålen så behöver vi också införa en koldioxidbudget för Sverige. Den ska visa hur mycket utsläpp vi har kvar att släppa ut. Vetenskapen är tydlig. Koldioxidbudgeten tar slut om lite drygt åtta år om vi inte gör någonting alls. Men minskar vi utsläppen snabbt kan vi köpa vi oss tid. Det är dags att sätta ett slutdatum för försäljning av fossildrivna bilar. Och det är hög tid att förbjuda utvinningen av fossila bränslen i Sverige. Just nu håller vi på att jobba med att ett sådant förslag ska ligga på riksdagens bord redan innan valet. Märta Vet ni, jag är så trött på att varenda partiledare i Sveriges riksdag ska nämna klimat lite pliktskyldigast, men aldrig lägger fram någon politik. Var är initiativen om skärpt miljölagstiftning för att rädda vårt vatten och hårdare straff för utrotningen av arter? I riksdagen föreslår de högerkonservativa med moderaterna i spetsen att vi ska sänka skatten på att släppa ut koldioxid med 7 miljarder kr. Varje år. När vi presenterade politik för att stänga Sveriges sista kolkraftverk så ville Moderaterna hålla kolkraften under armarna. När vi genomförde flygskatten var han så upprörd att han ville avsätta Per som minister. Och det enda svar högerpartierna ger på klimatkrisen är små mysiga kvarterskärnkraftsverk. Det duger faktiskt inte. Det är uppenbart att Moderaterna är mer oroliga för klimatpolitiken än för klimatförändringarna. Så jag skulle vilja veta: Vad tänker Moderaterna föreslå för att sänka utsläppen med 12-15% per år de närmaste 14 åren? För DET är frågan vi alla måste börja kräva svar på. Per Det här är en bit järnsvamp. Den ser kanske inte så värdefull ut. Men det är precis vad den är. Det är världens första fossilfria järnsvamp från en pilotanläggning vid LKAB:s gruva i Gällivare. Jag fick järnsvampen i juni och för några veckor sedan blev den till stål i Oxelösund. Vad som brukade vara en av de mest klimatskadliga verksamheterna vi ägnat oss åt i Sverige är nu en helt fossilfri produktionskedja. En tiondel av Sveriges koldioxidutsläpp försvinner när stålet produceras utan kol. Men vad är det då som lett fram till jag idag står här med en bit fossilfri framtid i min hand? Innovationskraft och ett engagerat näringsliv, men det hade inte hänt om inte vi från statens sida hade varit med och finansierat satsningen. Miljöpartiet införde Industriklivet för 3 år sedan för att stötta just den här typen av investeringar. Det fossilfria stålet är 20 procent dyrare än det vanliga. Nu vill det svenska näringslivet att priset på koldioxid ska höjas i EU så

att det fossilfria stålet får bättre konkurrensvillkor. Men för att det ska hända krävs det politiska beslut i EU. Tror ni att Moderaterna drivit på för det? Nej, rätt gissat. Det är detta som Moderaterna kallar för symbolpolitik. Den här lätta biten järnsvamp är ett väldigt tungt argument för att inte överlåta varken klimatpolitiken eller näringspolitiken till Moderaterna. Miljöpartiet är de nya industrivännerna i svensk politik. Det är tack vare vår politik som det gröna kapitalet nu strömmar till Sverige och skapar jobb till vanligt folk i hela landet. Miljövänner, industrivänner, det har aldrig varit viktigare med grön politik än just nu. Märta Omställningen till ett grönt samhälle är inte ett lyxprojekt för några få. Inte en fråga som hänger lite på sidan, för den som har råd att bry sig. Omställningen är en förutsättning för allt annat och måste genomsyra allt. Och grön politik måste omfatta all politik. Ett grönt samhälle överger inte barn i skolan utan ger alla unga förutsättningar och stöd att lyckas. Marknadsskola och vinstuttag hör inte hemma i ett grönt samhälle. Ett grönt samhälle har omsorg om de som levt ett långt liv och behöver hjälp och vård, och värdesätter de som tar hand om oss. Och det värde som skapas i omvårdnad ska synas även i lönekuvertet. I ett grönt samhälle finns ingen plats för organiserad brottslighet och gäng som försöka ta över statens våldsmonopol – en stark rättsstat är en förutsättning för hållbarhet, både när människor skjuts och när naturen dödas. Bara trygga människor kan möta förändring med nyfikenhet och mod. Och målet med den gröna omställningen är ett bättre samhälle – för alla. Per Miljöpartiet har lagt pusselbitarna på plats för det hållbara samhället. Nu finns en grund att bygga det hållbara huset på. Vårt samhälle har behövt hantera en fruktansvärd pandemi och konsekvenserna på människors liv, hälsa och jobb. Staten har satsat hundratals miljarder för att rädda sjukvården och jobben mitt i en kris. Nu är det dags att hantera nästa kris med precis samma sorts beslutsamhet. Under många goda år har vi samlat i ladorna för att kunna hantera kriser när de kommer. Nu är klimatkrisen här, och om vi inte investerar nu så kommer notan till våra barn att vara astronomisk. Om vi inte gör stora, klimatsmarta investeringar nu så riskerar ladan att brinna upp eller sköljas bort. Det är nu vi har chansen. Nu, inte om tio år. Miljöpartiet vill klimatanpassa det finanspolitiska ramverket till den klimatkris vi nu befinner oss mitt uppe i. Det innebär att vi behöver frigöra mer kapital för att snabba upp den gröna omställningen. Mycket mer. Hela ekonomin, varenda investerare och varje företag, behöver få en tydlig signal om att det är klimatomställningen som vi ska ägna oss åt varje dag de närmaste 14 åren. En gigantisk mobilisering för planeten som vårt samhälle aldrig tidigare varit med om. Om 14 år vill jag att vi ska kunna vakna upp på morgonen och

veta att dagens första kopp kaffe kokas med ren, förnybar el i uttaget. Där du som bor i stan går utanför dörren och enkelt låser upp den delade elbilen med en app, och du som bor på landsbygden öppnar dörren till elbilen i garaget som laddats av dina egna solceller. Där många av oss jobbar i någon av Sveriges nya basindustrier, som producerar batterier, fossilfritt stål eller trästommar till nya hus. Där många har fått jobb tack vare en stor statlig satsning på klimatjobb, allt från installatörer av laddstolpar till hamnarbetare. Där vår konsumtion har förändrats till att bli hållbar. Där prylarna är färre och håller längre. När diskmaskinen går sönder så är det billigare att reparera den än att slänga och köpa ny. Om 14 år kan vi ha byggt ett samhälle där det är självklart för dig att kunna ta ett pålitligt och snabbt tåg för att hälsa på mormor i helgen. Märta Det är nu vi har chansen att göra det här. Att bli ett föredöme för världen, men framför allt för våra barn. De närmaste tio åren finns det ingenting som är viktigare än att investera i den gröna omställningen. Det är nu vi kan välja att växla upp investeringarna i kollektivtrafik, tågtrafik och laddstolpar i hela landet. Det är nu vi kan välja att satsa på elnäten så att det finns förnybar el till industrins klimatsatsningar. Det är nu vi kan välja att skydda naturen och miljön från rovdrift och att arter dör ut. Och det är nu vi kan bestämma ramarna för utsläpp och sätta ner foten: Hit men inte längre. Det har aldrig varit viktigare med grön politik än just här och nu. Kära vänner, Om ett drygt år är det val. Det valet kommer stå mellan konservatism och progressivitet. Mellan främlingsfientlighet och medmänsklighet. Mellan klimatförnekelse och klimataktion. Jag vet vad jag väljer. Tack!

Taggar

2020-tal, 2021, Kvinna, Man, Miljöpartiet, Politiska tal, Sommartal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/sprakrorens-mp-sommartal-2021>